

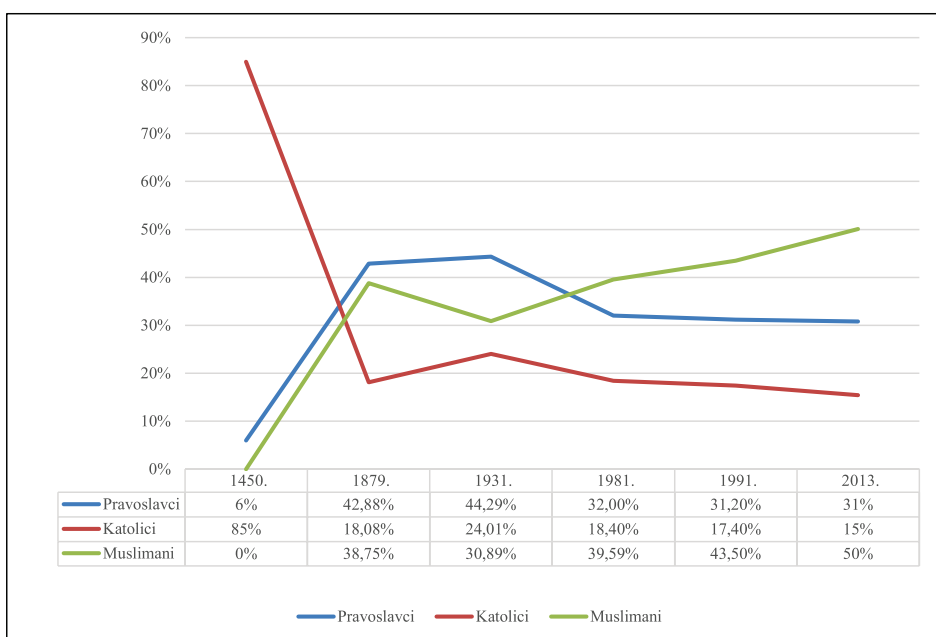
DEMOGRAFSKO STANJE KATOLIKA I PROCESI U BOSNI I HERCEGOVINI

OD 1996. DO 2015. GODINE

Priradio: Tomo Vukšić

Izvori podataka: biskupski ordinarijati: Sarajevo, Mostar, Banja Luka; Biskupska konferencija BiH; Agencija za statistiku BiH, Sarajevo; službeni popisi stanovništva; procjene stručnjaka.

Povijesni proces prisutnosti katolika, pravoslavaca i muslimana u BiH (1450.-2013.)

Izvori podataka: Procjena za polovicu 15. stoljeća preuzeta je od povjesničara Ivandije, Mandića i drugih. Svi drugi podaci su iz objavljenih popisa stanovništva.

Broj stanovnika, natalitet, mortalitet, prirodni priraštaju Bosni i Hercegovini 1996.-2015.

Godina	Stanovnika	Rođeni	Umrli	Priraštaj
1996.	3 645 000 (procjena)	46 594	25 152	21 442
1997.	3 738 000 (procjena)	48 397	27 875	20 522
1998.	3 653 000 (procjena)	45 007	28 679	16 328
1999.	3 725 000 (procjena)	42 464	28 637	13 827
2000.	3 781 000 (procjena)	39 563	30 482	9081
2001.	3 798 000 (procjena)	37 717	30 325	7392
2002.	3 828 000 (procjena)	35 587	30 155	5432
2003.	3 832 000 (procjena)	35 234	31 757	3477
2004.	3 842 000 (procjena)	35 151	32 616	2535
2005.	3 843 000 (procjena)	34 627	34 402	225
2006.	3 843 000 (procjena)	34 033	33 221	812
2007.	3 843 000 (procjena)	33 835	35 044	-1209
2008.	3 843 000 (procjena)	34 176	34026	150
2009.	3 843 000 (procjena)	34 550	34 904	-354
2010.	3 843 000 (procjena)	33 528	35 118	-1590
2011.	3 840 000 (procjena)	31 811	35 028	-3217
2012.	3 836 000 (procjena)	32 547	35 817	-3270
2013.	3 791 622 (preliminarno za 2013.)	31 103	35 837	-4734
2014.	3 791 622 (preliminarno za 2013.)	30 268	35 980	-5712
2015.	3 791 622 (preliminarno za 2013.)	28 906	37 070	-8164

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Broj stanovnika BiH za godine od 1996. do 2012. procjena je Agencije za statistiku, a za 2013.-2015. godinu rezultat popisa stanovništva iz 2013. godine prema preliminarnim rezultatima iste Agencije. Rođeni, umrli i priraštaj za sve godine egzaktni su podaci iste Agencije.

Službeni rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine

Prema preliminarnim rezultatima popisa stanovništva u BiH iz 2013. godine, koje je objavila Agencija za statistiku, popisano je 3 791 622 osoba.

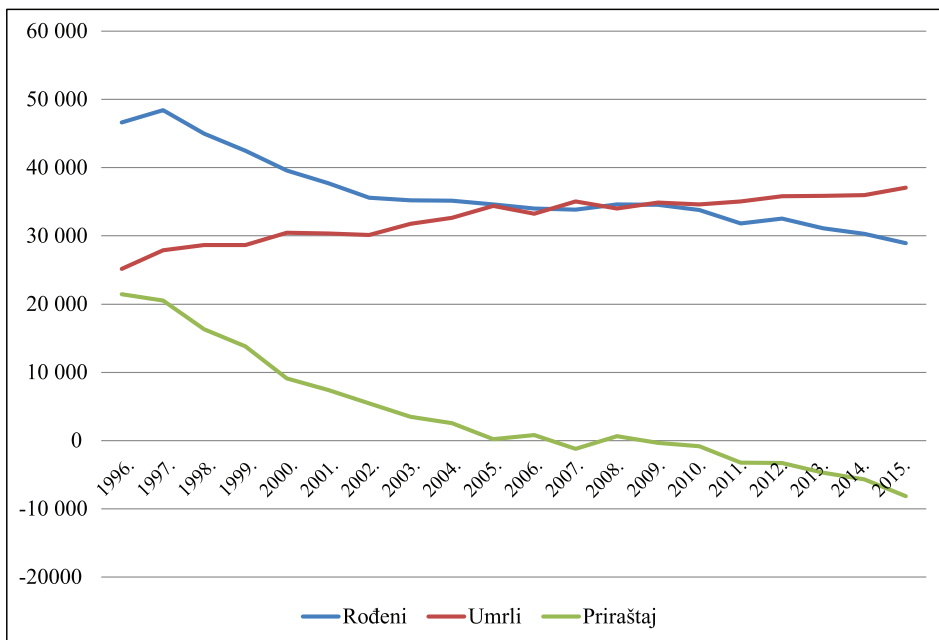
Službeni konačni rezultati popisa stanovništva BiH, koji je obavljen 2013. godine, objavljeni su tek u lipnju 2016. Objavljivanje je kasnilo zato što su, prije objavljivanja tih rezultata, vođene velike rasprave i polemike, posebice o načinu izračunavanja konačnih rezultata. Stoga, nisu rijetki koji smatraju da objavljeni rezultati, zbog načina njihova izračunavanja koji je na kraju primijenjen, ne odgovaraju posvema objektivnom stanju na terenu. No, oni su službeni pa ih preuzimamo. Prema konačnim rezultatima godine 2013. u BiH je bilo 3 531 159

stanovnika. Od toga, prema nacionalnoj pripadnosti: 1 769 592 Bošnjaka, 544 780 Hrvata, 1 086 733 Srba, 27 055 nije se izjasnilo, 96 539 ostalih i 6460 bez odgovora.

Istovremeno, prema vjerskoj pripadnosti, u BiH je bilo: 1 790 454 muslimana, 536 333 katolika, 1 085 760 pravoslavaca, 10 816 agnostika, 27 853 ateista, 32 700 nije se izjasnilo, 40 655 ostalih i 6588 bez odgovora.

Izvor podataka: Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini, 2013. Rezultati popisa / Census of population, households and dwellings in Bosnia and Herzegovina, 2013. Final results, Sarajevo, 2016.

Prirodno kretanje stanovništva BiH od 1996. do 2015.

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Crkveni podaci o broju katolika u BiH (1996.-2015.)

- Prema zbirnim podacima biskupskih ordinarijata, koji su prikupljeni od svih župnih ureda na području pojedinih biskupija, procjenjuje se da je na kraju 2015. godine u BiH bilo 405 735 katolika.
- Podaci o katolicima u pojedinim biskupijama i na razini cijele BiH, koji slijede u nastavku ovoga prikaza, rezultat su izvještaja koje su iz svih župa dobili nadležni biskupski ordinarijati.
- Ovdje treba napomenuti da su crkveni podaci o ukupnom broju katolika više procjena negoli siguran podatak. To vrijedi posebice za gradske župe gdje je skoro nemoguće voditi točnu evidenciju vjernika, dok su podaci iz seoskih župa mnogo sigurniji.
- Podaci o krštenima, umrlima i priraštaju katolika posvema su točni jer su preuzeti iz župnih knjiga: matica krštenih i matica umrlih, koje se uredno vode u svakoj župi, a prirodni priraštaj je rezultat odnosa krštenja i sprovoda. Pri tomu mogla bi biti od koristi informacija da se, prema propisima Katoličke Crkve, krštenja registriraju u župi krštenja a ne u župi rođenja, dok se pokojnici upisuju u župi u kojoj je obavljen sprovod, a ne u župi u kojoj je nastupila smrt.

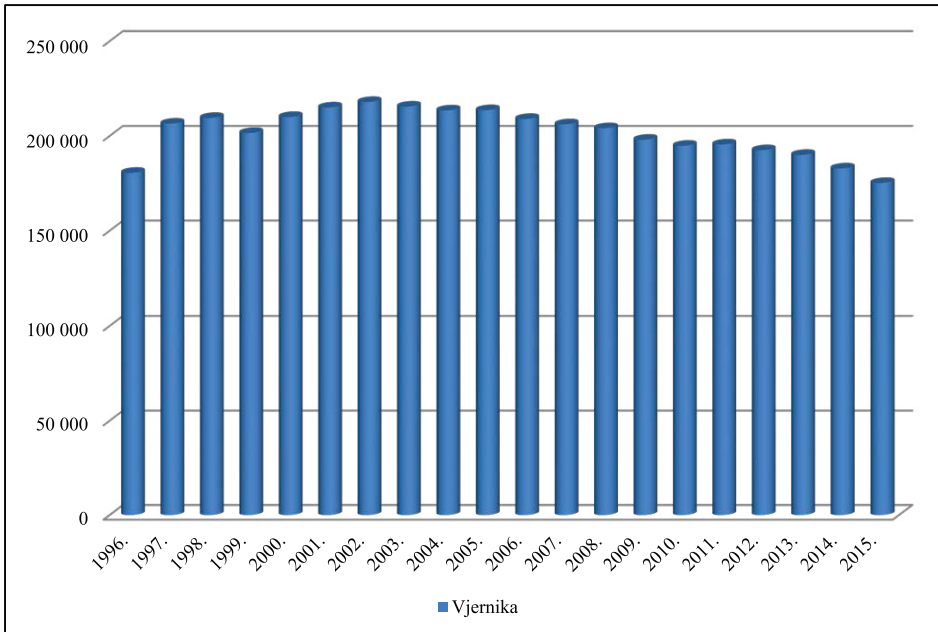
Izvori podataka: (nad)biskupski ordinarijati: Sarajevo, Banja Luka, Mostar;
Biskupska konferencija BiH

Sarajevska nadbiskupija: statističko stanje 1996.-2015.

	Kršteni	Umrli	Priraštaj	Vjernika (procjena)
1996.	2927	2680	247	180 560
1997.	3221	3119	102	206 504
1998.	3057	3159	-102	209 506
1999.	2963	3234	-271	201 567
2000.	3226	3249	-23	210 014
2001.	2696	3152	-456	215 025
2002.	2528	3177	-649	217 921
2003.	2526	3410	-884	215 482
2004.	2427	3369	-742	213 462
2005.	2421	3447	-1026	213 590
2006.	2350	3309	-959	208 969
2007.	2220	3513	-1293	206 138
2008.	2116	3515	-1391	204 060
2009.	2034	3379	-1345	198 012
2010.	1989	3432	-1443	194 812
2011.	1908	3527	-1619	195 522
2012.	2252	3519	-1267	192 467
2013.	1798	3478	-1680	190 003
2014.	1588	2115	-527	182 843
2015.	1566	3575	-2009	175 188

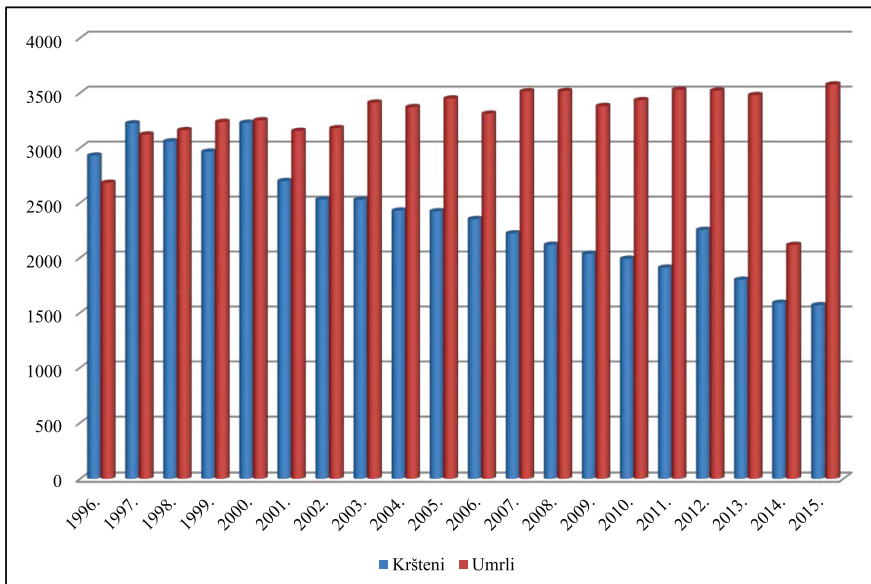
Izvor podataka: Nadbiskupski ordinarijat, Sarajevo

Broj vjernika u Sarajevskoj nadbiskupiji (procjena)

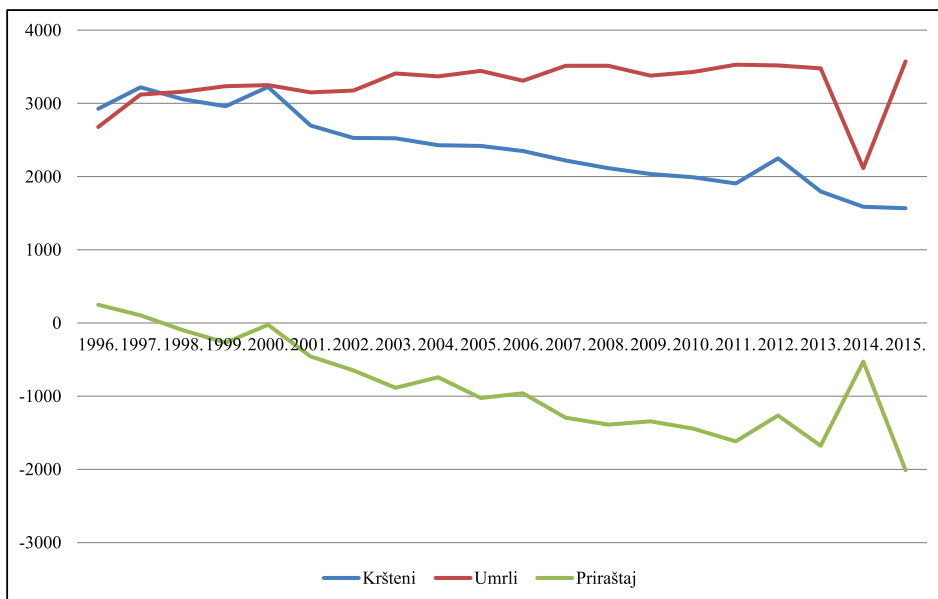
Izvor podataka: Nadbiskupski ordinarijat, Sarajevo

Krštenja i sprovodi u Sarajevskoj nadbiskupiji

Izvor podataka: Nadbiskupski ordinarijat, Sarajevo

Sarajevska nadbiskupija, prirodni priraštaj

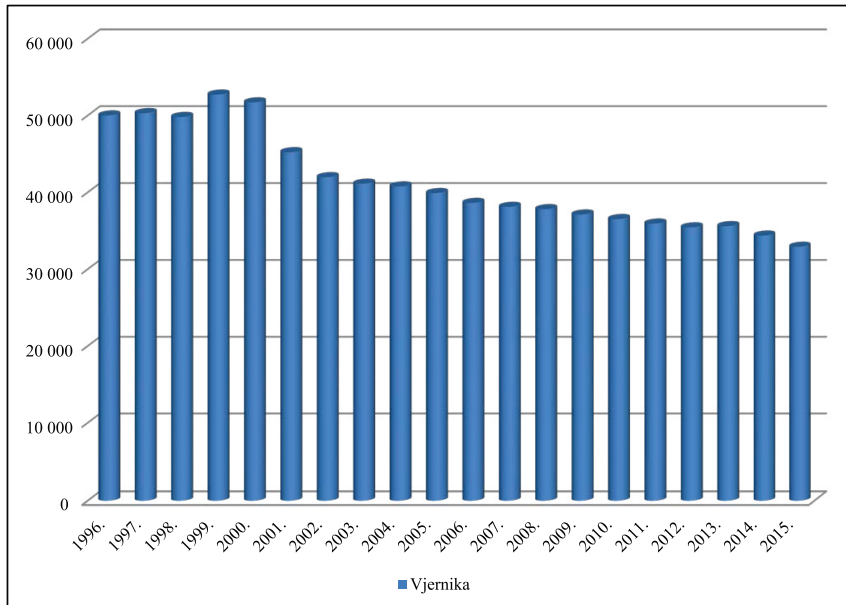
Izvor podataka: Nadbiskupski ordinarijat, Sarajevo

Banjaalučka biskupija: statističko stanje 1996.-2015.

Godina	Kršteni	Umrli	Priraštaj	Vjernika (procjena)
1996.	561	565	-4	50 000
1997.	577	581	-4	50 300
1998.	621	673	-52	49 800
1999.	601	615	-14	52 711
2000.	673	753	-80	51 700
2001.	554	655	-101	45 213
2002.	554	639	-85	41 961
2003.	477	695	-218	41 113
2004.	454	695	-241	40 758
2005.	442	517	-75	39 896
2006.	440	641	-201	38 614
2007.	422	655	-233	38 099
2008.	378	646	-268	37 797
2009.	409	660	-251	37 104
2010.	421	648	-227	36 513
2011.	384	685	-301	35 924
2012.	392	636	-244	35 428
2013.	374	701	-327	35 590
2014.	358	636	-278	34 361
2015.	346	696	-350	32 908

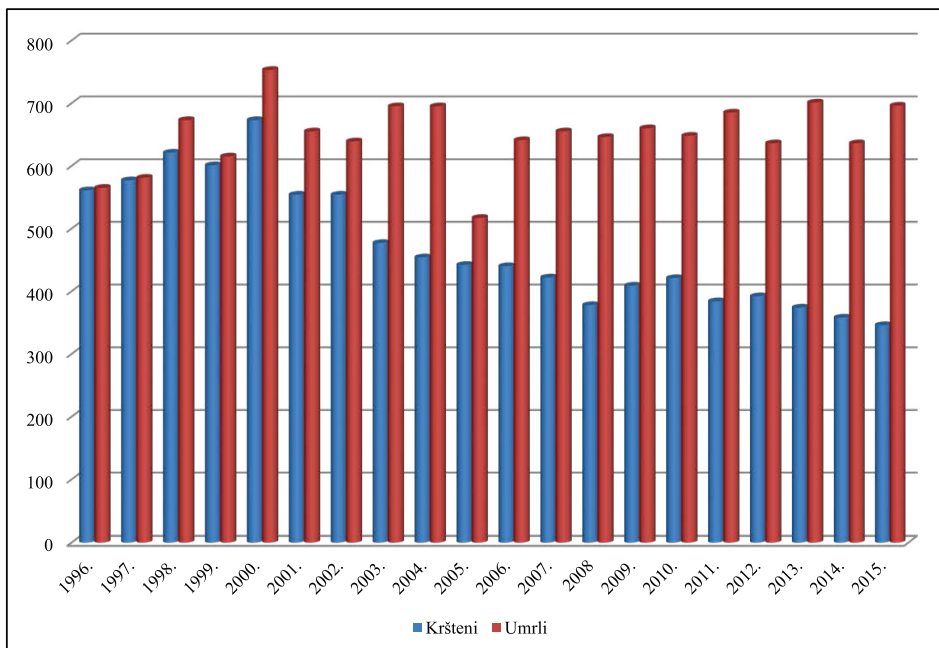
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Banja Luka

Broj vjernika u Banjalučkoj biskupiji (procjena)

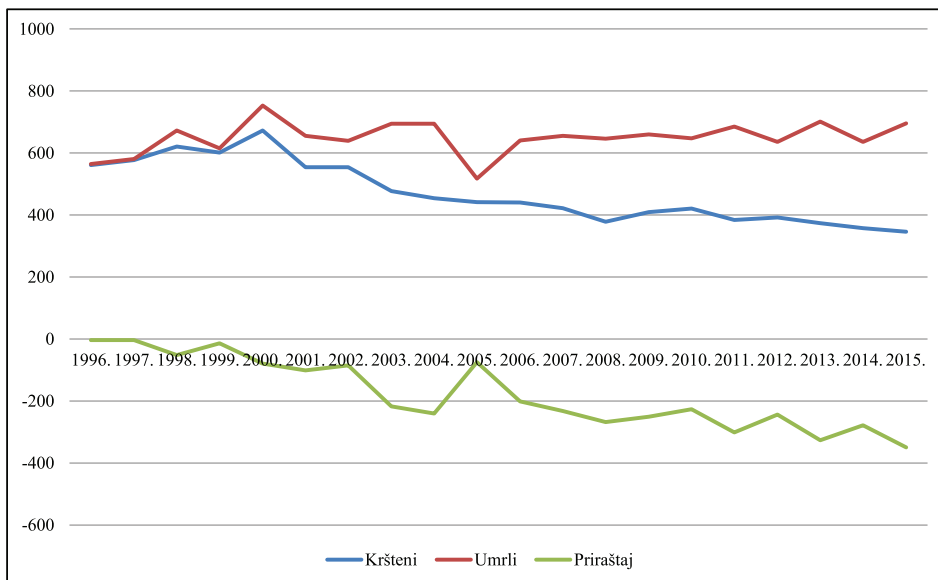
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Banja Luka

Krštenja i sprovodi u Banjalučkoj biskupiji

Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Banja Luka

Banja lučka biskupija: prirodni priraštaj

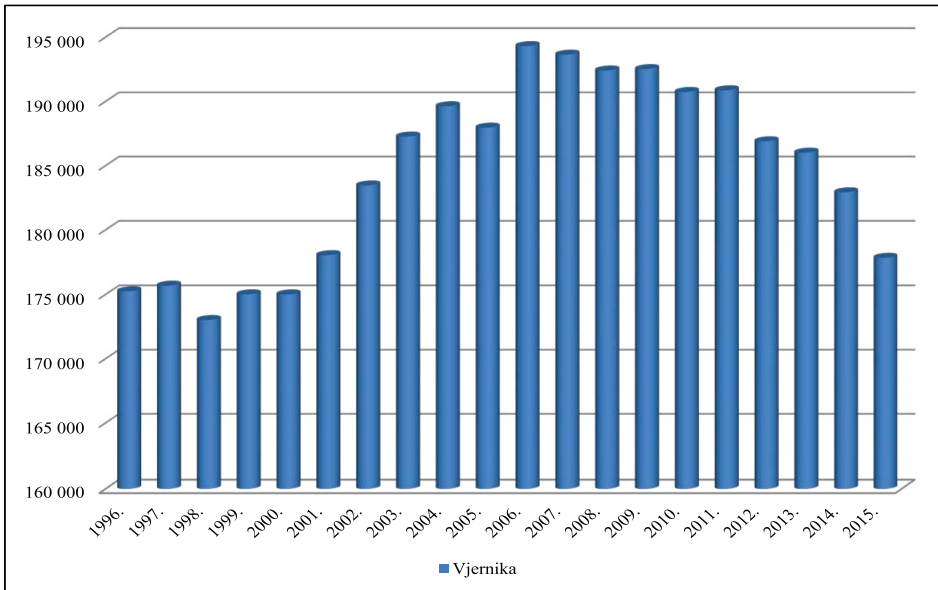
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Banja Luka

Mostarska biskupija: statističko stanje 1996.-2015.

Godina	Kršteni	Umrli	Priraštaj	Vjernika (procjena)
1996.	2902	1774	1128	175 245
1997.	2981	1885	1096	175 684
1998.	2758	1863	895	173 005
1999.	2830	1785	1045	175 005
2000.	2164	1579	565	175 000
2001.	2179	1603	576	178 022
2002.	2146	1496	650	183 452
2003.	1997	1613	384	187 255
2004.	2032	1545	487	189 617
2005.	2114	1655	459	187 951
2006.	2110	1690	420	194 298
2007.	2048	1731	317	193 633
2008.	2080	1772	308	192 403
2009.	2009	1777	232	192 507
2010.	2091	1773	318	190 730
2011.	1992	1767	225	190 861
2012.	2121	1966	155	186 888
2013.	1927	1829	98	186 005
2014.	2005	1805	200	182 918
2015.	1959	1948	11	177 821

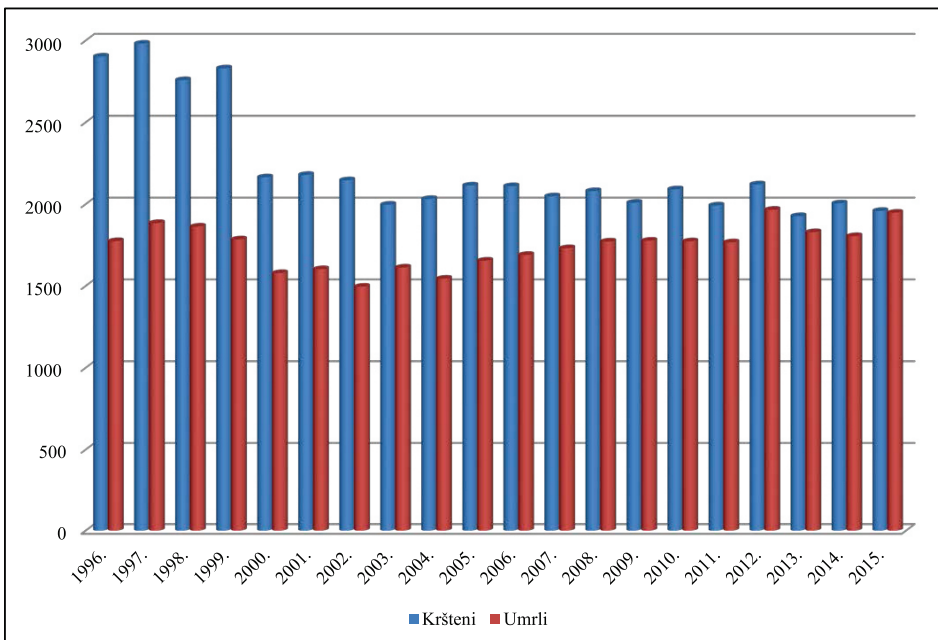
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Broj vjernika u Mostarskoj biskupiji (procjena)

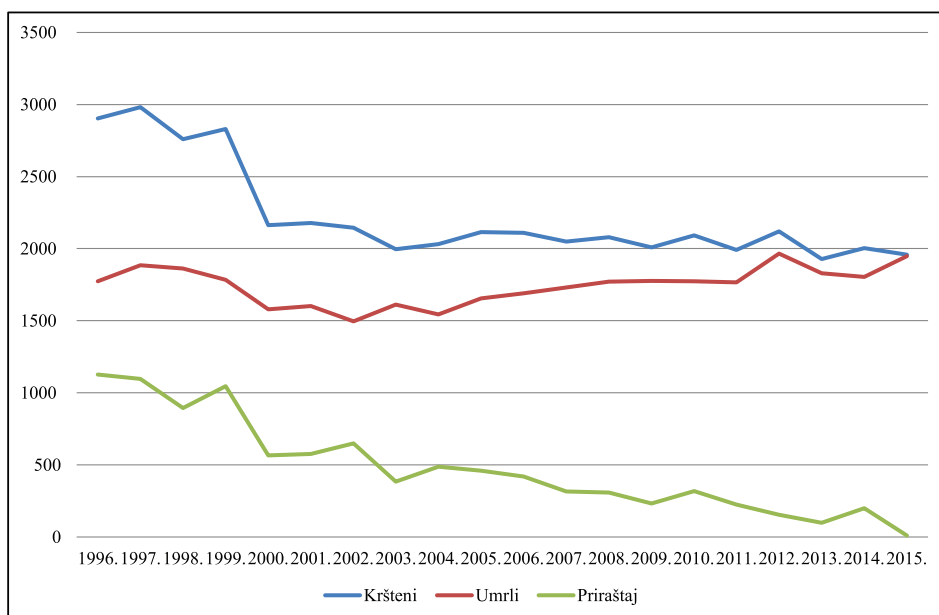
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Krštenja i sprovodi u Mostarskoj biskupiji

Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Mostarska biskupija: prirodni priraštaj

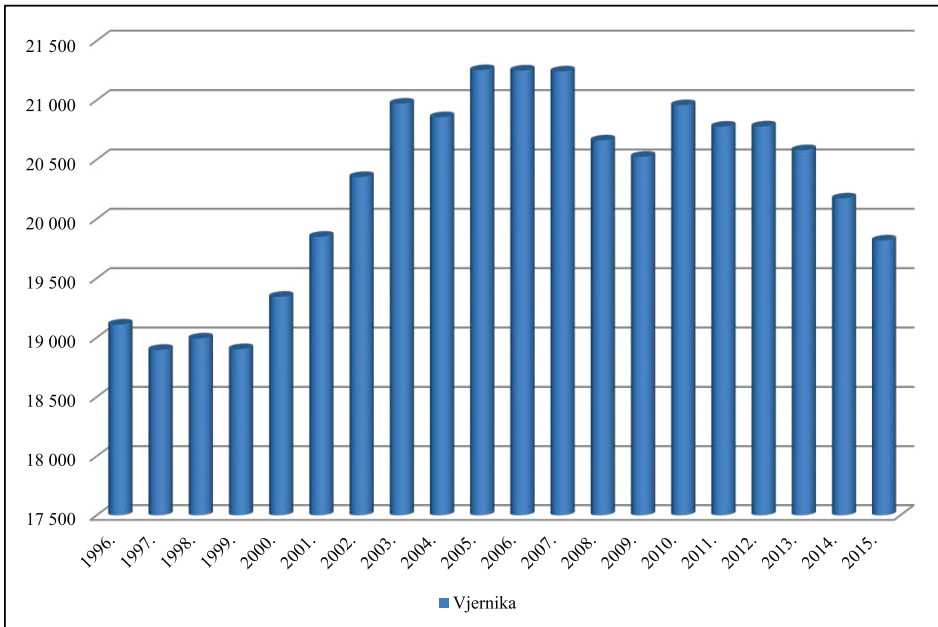
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Trebinjska biskupija: statističko stanje 1996.-2015.

Godina	Kršteni	Umrli	Priraštaj	Vjernika (procjena)
1996.	349	253	96	19 110
1997.	348	256	92	18 897
1998.	343	261	82	18 993
1999.	342	258	84	18 903
2000.	346	250	96	19 344
2001.	305	245	60	19 850
2002.	315	253	62	20 353
2003.	256	278	-22	20 971
2004.	271	250	21	20 857
2005.	237	250	-13	21 253
2006.	246	252	-6	21 250
2007.	225	256	-31	21.242
2008.	225	281	-56	20 661
2009.	234	259	-25	20 524
2010.	225	283	-58	20 958
2011.	191	273	-82	20 777
2012.	227	299	-72	20 779
2013.	210	245	-35	20 579
2014.	207	263	-56	20 172
2015.	190	291	-101	19 818

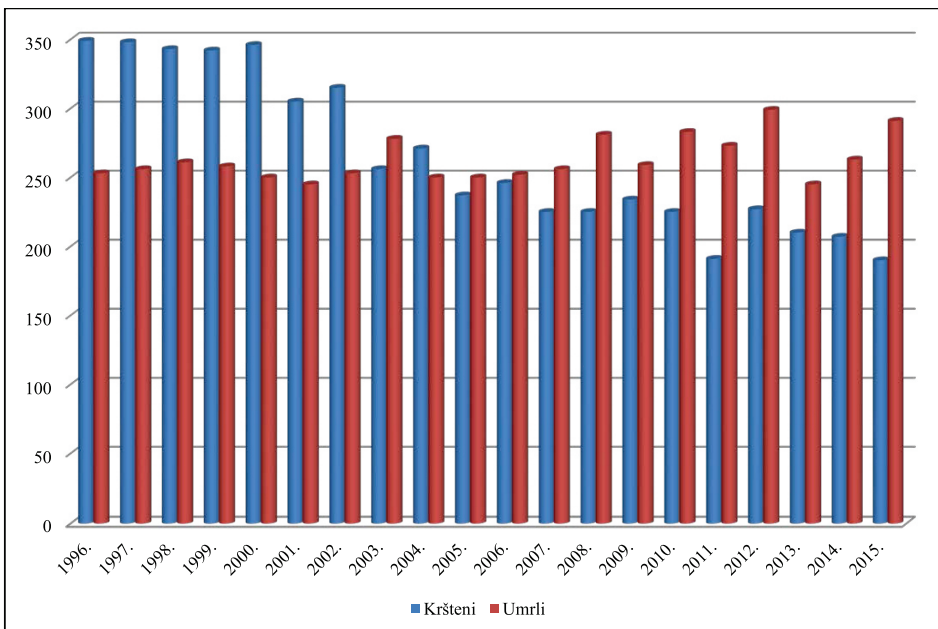
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Broj vjernika u Trebinjskoj biskupiji (procjena)

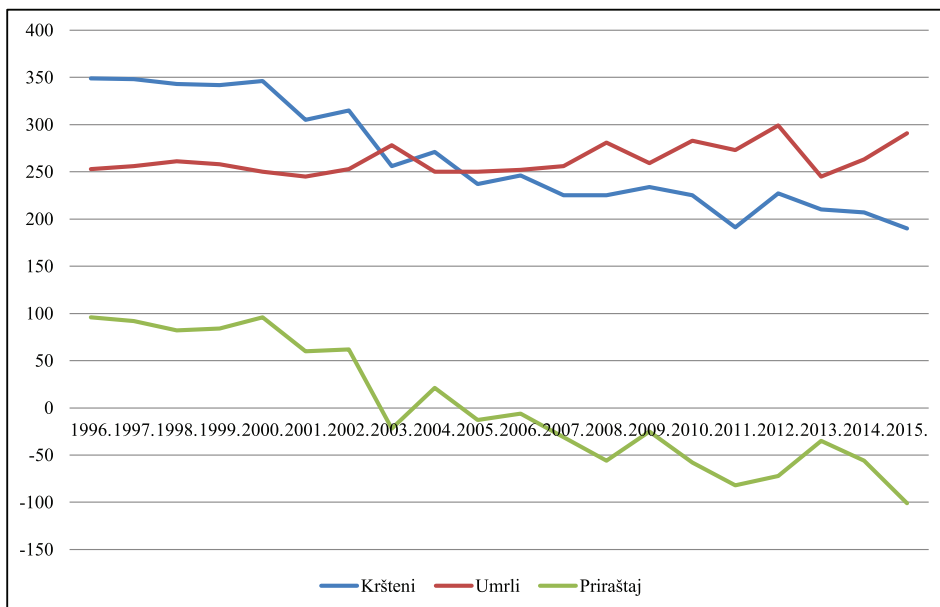
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Krštenja i sprovodi u Trebinjskoj biskupiji

Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Trebinjska biskupija: prirodni priraštaj

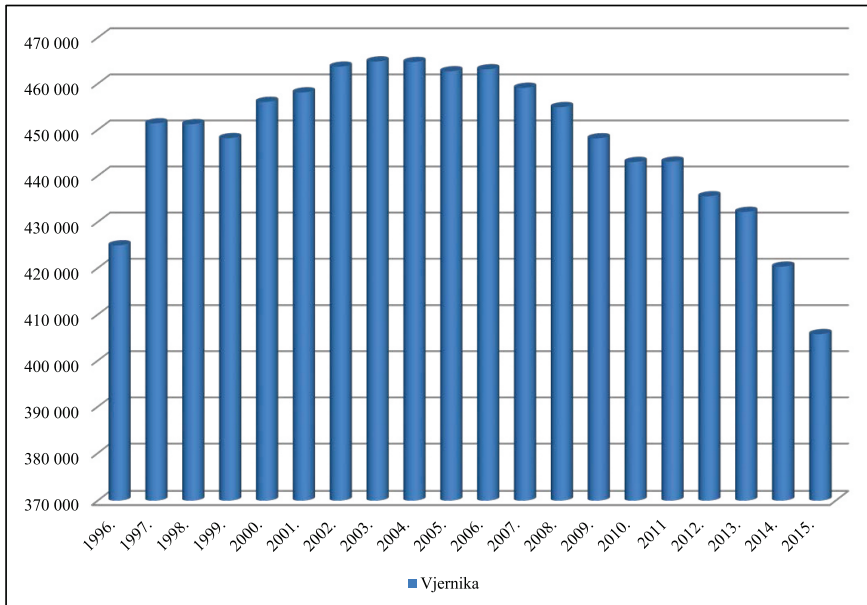
Izvor podataka: Biskupski ordinarijat, Mostar

Katolici u cijeloj BiH: statističko stanje 1996.-2015.

Godina	Kršteni	Umrli	Priraštaj	Vjernika (procjena)
1996.	6739	5272	1467	424 915
1997.	7127	5841	1286	451 385
1998.	6779	5956	823	451 208
1999.	6736	5892	844	448 186
2000.	6409	5831	578	456 058
2001.	5734	5655	79	458 110
2002.	5543	5565	-22	463 687
2003.	5256	5996	-740	464 821
2004.	5184	5937	-753	464 694
2005.	5244	5896	-652	462 690
2006.	5146	5892	-746	463 131
2007.	4915	6155	-1240	459 102
2008.	4799	6214	-1415	454 921
2009.	4686	6075	-1389	448 147
2010.	4726	6136	-1410	443 013
2011.	4475	6252	-1777	443 084
2012.	4992	6420	-1428	435 562
2013.	4327	6187	-1860	432 177
2014.	4158	4819	-661	420 294
2015.	4061	6510	-2449	405 735

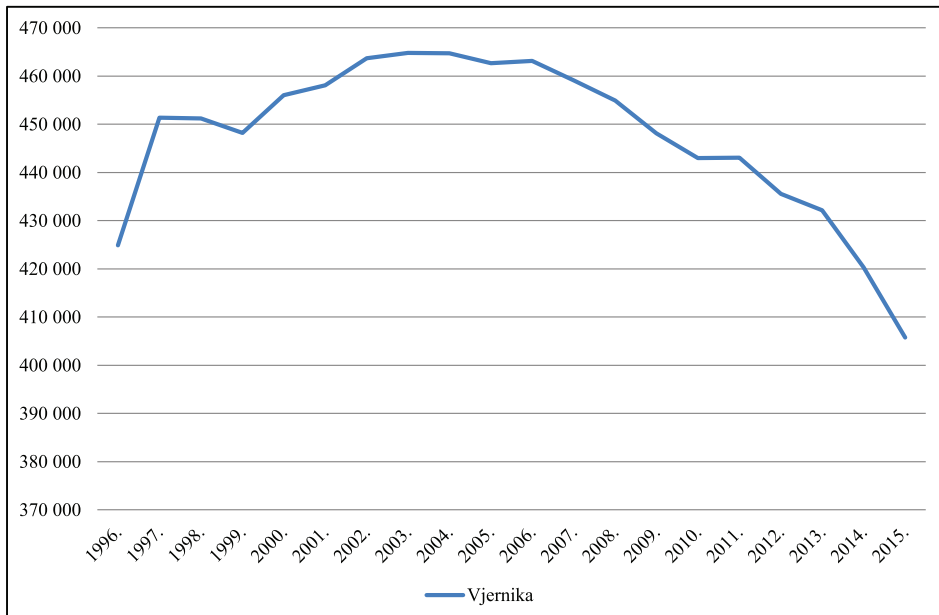
Izvor podataka: (nad)biskupski ordinarijati, Sarajevo, Banja Luka i Mostar; Biskupska konferencija BiH

Procjena broja katolika u BiH (crkveni popisi)

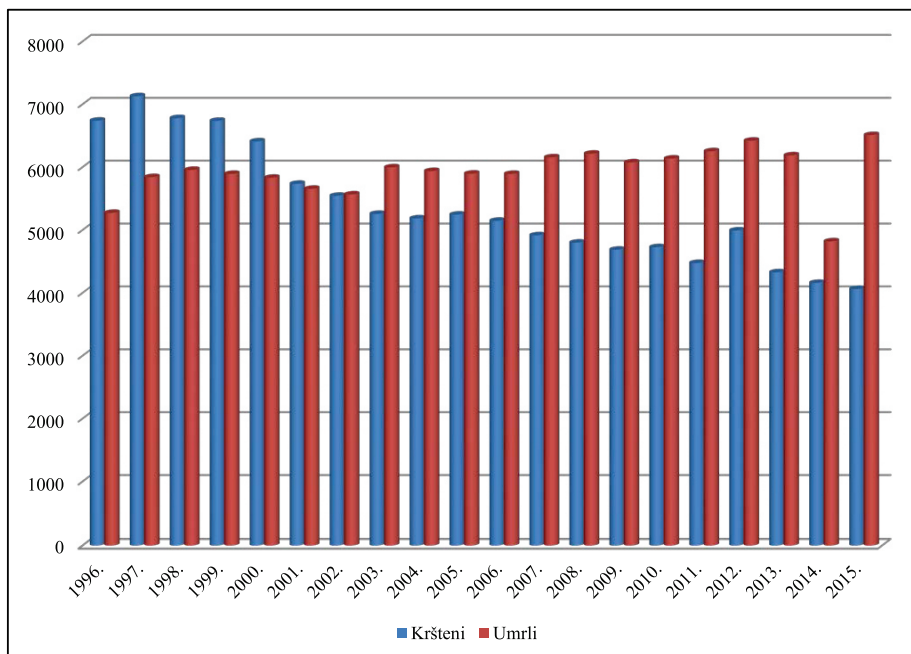
Izvor podataka: (nad)biskupski ordinarijati, Sarajevo, Banja Luka i Mostar; Biskupska konferencija BiH

Krivulja katoličke prisutnosti na razini BiH (procjena)

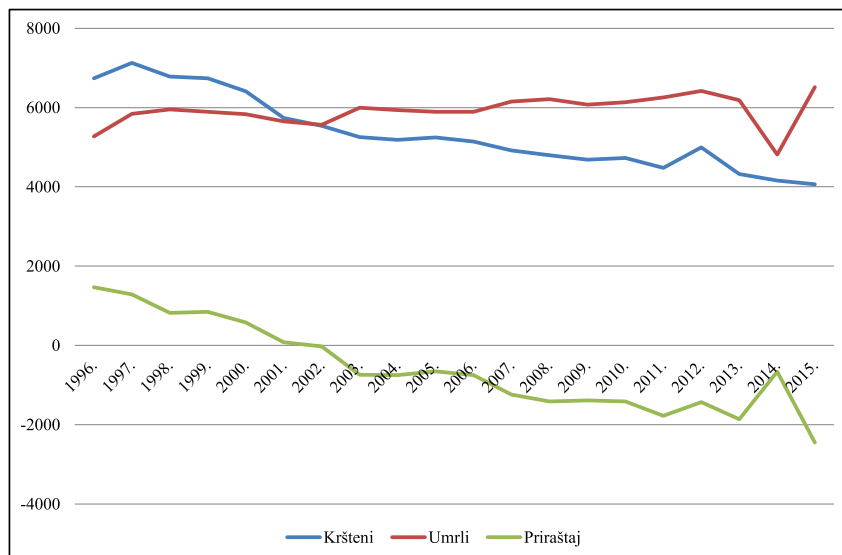
Izvor podataka: (nad)biskupski ordinarijati, Sarajevo, Banja Luka i Mostar; Biskupska konferencija BiH

Kršteni i umrli katolici u BiH

Izvor podataka: (nad)biskupski ordinarijati, Sarajevo, Banja Luka i Mostar;
Biskupska konferencija BiH

Prirodni priraštaj katolika u BiH

Izvor podataka: (nad)biskupski ordinarijati, Sarajevo, Banja Luka i Mostar;
Biskupska konferencija BiH

Zaključak

Prema procjeni Agencije za statistiku BiH godine 2012. u BiH je bilo 3 836 000 stanovnika, a prema preliminarnim rezultatima popisa stanovništva, koje je objavila ista Agencija, u BiH je 2013. godine popisano 3 791 622 osoba, ali službeni rezultati toga popisa nisu objavljeni do sada iako je prošlo više od dvije godine otkako je obavljen.

Prema službenim podacima Agencije za statistiku, koji obuhvaćaju sveukupno stanovništvo BiH od 1996. do 2015. godine, cijelu BiH zahvatio je proces depopulacije, povećanja prosjeka starosti stanovništva, proces vrlo ubrzanoga smanjenja broja rođenih i proces povećanja broja umrlih, bez obzira na etničku i vjersku pripadnost. Tako je na razini cjelokupnoga stanovništva BiH 1996. godine imala pozitivan priraštaj za čak 21 442, dok je 2007. godine prvi put imala negativan priraštaj koji je iznosio -1209. U međuvremenu taj negativan priraštaj 2015. godine dosegao je -8164. Ove procese, međutim, treba promatrati također u okviru sličnih događanja koja pogađaju skoro sve europske zemlje.

Prema zbirnim podacima biskupskih ordinarijata katolici u BiH još od 2002. godine u kontinuitetu imaju negativan priraštaj, no on je u stalnom opadanju već od 1996. godine kada je bio pozitivan za 1467. Prema istim izvorima, koji su prikupljeni od svih župnih ureda na području pojedinih biskupija, procjenjuje se da je na kraju 2015. godine u BiH bilo prisutno 405 735 katolika, što bi bilo za 14 559 manje negoli prethodne 2014. godine, a prirodni priraštaj katolika 2015. godine bio je -2449. Taj rezultat odnos je broja krštenja i sprovoda u pojedinim biskupijama za 2015. godinu: Banja Luka -350, Sarajevo -2009, Trebinje -101 i Mostar +11. A samo usporedbe radi, 1996. godine Banja Luka je bila na -4, Sarajevo na +247, Trebinje na +96, a Mostar na +1128.

Prema crkvenim procjenama, kada se govorilo o broju prisutnih Hrvata u BiH, uvijek se smatralo da bi na pretpostavljeni broj katolika, koji su uglavnom svi Hrvati, trebalo dodati još najmanje oko 10% Hrvata koji ili nisu katolici ili jesu katolici, ali nisu u kontaktu sa župnim uredima. Zato se smatralo da bi broj Hrvata mogao iznositi oko 15% od ukupnoga stanovništva, što su potvrdili službeni rezultati popisa stanovništva (2013.), koji su objavljeni 2016. godine: 544 780 (15,43%) Hrvata, 1 086 733 Srba (30,78%) te 1 769 592 Bošnjaka. Međutim, broj katolika, koji je rezultat istoga popisa stanovništva (536 333), dosta je veći od broja kojim raspolažu nadležne ustanove Katoličke Crkve.

Osnovni razlozi demografskoga stagniranja katolika i Hrvata

u BiH su: ratni progon i iseljavanje, neuspjao povratak prognanika i raseljenih, neriješeno pitanje unutrašnjeg uređenja BiH (političko i nacionalno pitanje), visok postotak nezaposlenosti, vrlo negativan prirodni priraštaj onih koji su ostali u BiH i novo iseljavanje.

U traženju mogućega rješenja problema moralo bi se voditi računa o mnogo elemenata. Prije svega, pitanje povratka raseljenih i prognanih sve više izgleda, na žalost, pitanje prošlosti. Ne treba ga nikada zaboraviti ali, i tamo gdje bi mogao, povratak se ne događa. Stoga je od sudbinske važnosti stavljanje snažnoga naglaska na zaustavljanje iseljavanja i podizanje nataliteta. U protivnom gore navedeni osnovni razlozi – ratni progon i iseljavanje, neuspjao povratak, denatalitet, novo iseljavanje – posebice ako djeluju istovremeno, kao u ovom slučaju, užasno su razorni.

Jednako važno je stvaranje ozračja sigurnosti svake vrste u BiH, kako za pojedince, tako za sve etničke identitete, te izgradnja povjerenja među njima. U okviru toga, posebice bi bilo korisno podizanje političke i pravne sigurnosti cijeloga društva, koja će pogodovati gospodarskom razvitku.

Uza sve to, bez gospodarskoga razvitka gotovo je nemoguće zaustaviti iseljavanje, a ni podići natalitet.

U stanju, u kakvu se nalaze, u svojem budućem političkom i gospodarskom organiziranju Hrvati iz BiH morali bi ubrzano učiti također npr. od židovskoga iskustva i modela organiziranja, provjerenog i dokazanoga na raznim stranama po svijetu u obrani interesa svojega naroda, posebice u krajevima gdje pripadnici toga naroda žive u stanju društvene manjine.

Na lokalnoj razini stalno treba osnaživati ustanove nacionalne kulture i znanosti: sveučilište, društva, akademija, kazalište, mediji, banka podataka itd. Od velike koristi bili bi: definiranje općih osnovnih interesa naroda koje će svi promovirati i zastupati, demokratizacija političkoga djelovanja stranaka kroz čuvanje zajedništva naroda, jačanje kredibiliteta Crkve kroz utvrđivanje njezina unutrašnjeg jedinstva, a na široj razini održavanje dobrih veza s Hrvatskom i svjetskim centrima moći.